

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	3663
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	462
Ημερομ. Κατάθεσης:	28/1/2021

Αθήνα, 28 Ιανουαρίου 2021

Ερώτηση και Αίτηση Κατάθεσης εγγράφων

Προς τους κ. κ. Υπουργούς

1. Περιβάλλοντος και Ενέργειας

2. Εσωτερικών

Θέμα: «Τα ερωτήματα παραμένουν: Πως εξασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον στην προμήθεια εξοπλισμού για τη Διαλογή στην Πηγή του ΕΔΣΝΑ;»

Στο πλαίσιο κοινοβουλευτικού ελέγχου οι βουλευτές ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ κατέθεσαν ερώτηση με αίτηση κατάθεσης εγγράφων (1132-234/27-10-2020) με θέμα «Πως εξασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον στην προμήθεια εξοπλισμού για τη Διαλογή στην Πηγή του ΕΔΣΝΑ;». Η ερώτηση αναφερόταν στα σοβαρότατα ζητήματα παράβασης του θεσμικού πλαισίου, απώλειας πόρων, προνομιακών πρακτικών σε σχέση με τα συστήματα ανακύκλωσης που προέκυψαν με αφορμή τον διαγωνισμό του Ειδικού Διαβαθμιδικού Συνδέσμου Νομού Αττικής (ΕΔΣΝΑ), ύψους 111.747.560,00 ευρώ, για την προμήθεια εξοπλισμού για Διαλογή στην Πηγή με αιτιολογία την επίτευξη των στόχων συλλογής και προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση/ανακύκλωση στην Περιφέρεια Αττικής. Επίσης αναφερόταν στα αναπάντητα ερωτήματα που προκύπτουν σχετικά με τη συνεργασία και την άσκηση αρμοδιοτήτων εκ μέρους των Υπουργείων Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Εσωτερικών και του Ελληνικού Οργανισμού Ανακύκλωσης (ΕΟΑΝ) αλλά, και σχετικά με την ανυπαρξία σχεδίου του ΕΔΣΝΑ που να αναγνωρίζει τις ανάγκες και σχεδιάζει τις δράσεις των ΟΤΑ στη διαλογή στην πηγή, διαπιστώνοντας ότι από όλα τα ανωτέρω προκύπτει βλάβη του δημοσίου συμφέροντος.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας δεν απάντησε εντός των προβλεπόμενων ημερομηνιών και για το λόγο αυτό η ερώτηση συζητήθηκε ως επίκαιρη στη Βουλή στις 11.12.2020 παρουσία του Υφυπουργού κ. Ταγαρά.

Από το σύνολο των απαντήσεων του κυρίου Ταγαρά συνοψίζεται ότι:

- Ο ΕΔΣΝΑ προχώρησε σε ένα διαγωνισμό 112 εκατομμυρίων ευρώ, ενώ το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΠΕΣΔΑ) Αττικής και τα τοπικά σχέδια των Δήμων είναι σε μεταβατική διαδικασία, ότι το ισχύον

ΠΕΣΔΑ είχε ελλείψεις και αναπροσαρμόζεται(!), αλλά η προκήρυξη έγινε με βάση το ισχύον ΠΕΣΔΑ(!).

- Ο διαγωνισμός δεν έχει ελεγχθεί από το ΥΠΕΝ και τον ΕΟΑΝ και δεν είναι στην αρμοδιότητά του να απαντήσει σε θέματα που αφορούν το διαγωνισμό, παρότι η Γενική Γραμματεία Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων είναι στο ΥΠΕΝ, ο ΕΟΑΝ τελεί υπό την εποπτεία του ΥΠΕΝ, και ο Πρόεδρος του ΕΟΑΝ είναι παράλληλα και Αντιπρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΕΔΣΝΑ, η οποία και αποφάσισε τους όρους του διαγωνισμού.
- Η επιλογή της μεθόδου της προκήρυξης, με δυνατότητα διπλασιασμού του φυσικού αντικείμενου εκ των υστέρων της υποβολής προσφορών, πέρα από στοιχείο αδιαφάνειας και απόδειξη ελλιπών μελετών, έγινε συνειδητά από τον ΕΔΣΝΑ ώστε να διαθέτει ευελιξία κατά την υλοποίηση του προγράμματος, αφού τόσο το ΠΕΣΔΑ όσο και τα τοπικά σχέδια διαχείρισης των ΟΤΑ τελούν υπό επικαιροποίηση. Άρα το ΥΠΕΝ παραδέχτηκε ότι η προμήθεια όλου ή μέρους του εξοπλισμού θα κριθεί στο μέλλον και ότι το αντικείμενο του διαγωνισμού δεν είναι σαφές.

Εκ των υστέρων εστάλησαν στον σχετικό κοινοβουλευτικό έλεγχο δύο (2) έγγραφα του ΕΟΑΝ (Α.Π.: 4869/15-12-2020) και του ΕΔΣΝΑ (13373/10-12-2020) από τα οποία προκύπτουν τα παρακάτω ζητήματα σε σχέση με την αρχική ερώτηση:

1. Δεν υπάρχει αλληλογραφία του ΕΟΑΝ με τον ΕΔΣΝΑ για θέματα διαλογής στην πηγή και ανακύκλωσης και λειτουργίας των ΣΕΔ Συσκευασιών αλλά και οποιαδήποτε σχετική αλληλογραφία για τον συγκεκριμένο διαγωνισμό που να προηγήθηκε της δημοσίευσης της διακήρυξης, προκειμένου να διερευνηθεί η συμβατότητα του εξοπλισμού με τα επιχειρησιακά σχέδια των ΣΕΔ (εγκεκριμένα ή υπό έγκριση).
2. Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός της σύμβασης διαμορφώθηκε σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις των Δήμων Αττικής, όπως προκύπτουν από τα δημοσιευθέντα κατά τον χρόνο της δημοπράτησης Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΤΟΣΔΑ) των Δήμων, το οποίο αντιτίθεται με τη δήλωση του Υφυπουργού ΠΕΝ ότι το φυσικό αντικείμενο θα διαμορφωθεί μετά την προκήρυξη από τις ανάγκες των Δήμων.
3. Δεν υποβλήθηκε εκ μέρους του ΕΔΣΝΑ μελέτη, μετά από συνδυαστική έρευνα αγοράς σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις των Δήμων της Αττικής, βάσει της οποίας διαμορφώθηκε ο προϋπολογισμός για κάθε Ομάδα εξοπλισμού που περιγράφεται στην προκήρυξη.
4. Η δαπάνη για τη χρηματοδότηση της σύμβασης είναι επίσης ασαφής. Στο έγγραφο του ΕΔΣΝΑ αναφέρεται ότι θα βαρύνει κατ' αρχήν ιδίους πόρους του φορέα, ενώ παράλληλα θα αναζητηθούν και άλλες πηγές χρηματοδότησης (π.χ. ΕΣΠΑ), το οποίο αναφέρεται και στην διακήρυξη του διαγωνισμού. Σημειώνεται ότι σε συνέχεια αυτού, πρόσφατα δημοσιεύματα αναφέρουν ότι ο Πρόεδρος του ΕΟΑΝ και Αντιπρόεδρος της Εκτελεστικής

Επιτροπής του ΕΔΣΝΑ φέρεται να ισχυρίστηκε ότι ο εν λόγω διαγωνισμός δεν θα επιβαρύνει τους Δήμους καθώς πρόκειται για χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ.

5. Οι απαντήσεις του ΕΔΣΝΑ επίσης αφήνουν ασάφειες σχετικά με τη δυνατότητα διπλασιασμού τόσο του χρονοδιαγράμματος όσο και του φυσικού αντικείμενου της διακήρυξης, επιλογή που πέρα από ασάφεια, ανεπάρκεια μελετών και άρα σκοπιμότητα της προμήθειας, αφήνει πολλά περιθώρια για παραβίαση των κανόνων ανταγωνισμού και αλλαγής εκ των υστέρων κανόνων της διακήρυξης με βάση προνομιακή εξυπηρέτηση κάποιων έναντι άλλων προμηθευτών. Συγκεκριμένα, στην απάντηση του ΕΔΣΝΑ αναφέρεται ότι στην περίπτωση άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης, η διάρκεια μπορεί αν επεκτείνεται αναλόγως, έως και το 100% της **αρχικής διάρκειας**. Όμως στην Απόφαση 154/2020 του ΕΔΣΝΑ περί της «Λήψη απόφασης για την έγκριση μελετών και κατάρτιση όρων διακήρυξης για την σύναψη συμφωνίας πλαίσιο με αντικείμενο την προμήθεια εξοπλισμού για την ανάπτυξη προγραμμάτων ΔσΠ» αναφέρεται ότι η εκτιμώμενη αξία της συμφωνία-πλαίσιο ανέρχεται στο ποσό των 111.747.560,00€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 24 % (προϋπολογισμός χωρίς ΦΠΑ: €90.119.000,00 ΦΠΑ: €21.628.560,00), με **δυνατότητα προσαύξησης του αντικειμένου έως το 100% της αρχικής αξίας**, σε περίπτωση άσκησης του δικαιώματος προαίρεσης. Επίσης στη διακήρυξη του διαγωνισμού αναφέρεται στο κεφ 4.5 ότι η συμφωνία – πλαίσιο τροποποιείται όταν **παρέχεται η δυνατότητα προσαύξησης του οικονομικού αντικείμενου σε ποσοστό έως 100% της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ανά ομάδα εξοπλισμού**, σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος προαίρεσης, με τους ίδιους όρους με την αρχική σύμβαση.
6. Ο ΕΔΣΝΑ στο έγγραφό του αναφέρει ρητά ότι ο δημοπρατούμενος εξοπλισμός δεν αφορά σε ανακύκλωση υλικών των ΣΕΔ αλλά ανακυκλώσιμα υλικά των οποίων η Διαλογή στην Πηγή δεν χρηματοδοτείται από τα ΣΕΔ. Όμως συγκεκριμένες ομάδες εξοπλισμού που περιλαμβάνονται στο διαγωνισμό προσομοιάζουν στον εξοπλισμό διαλογής στην πηγή που χρησιμοποιούν ΣΕΔ, τα οποία και οφείλουν να παρέχουν αυτό τον εξοπλισμό χωρίς κόστος προς τους Δήμους.

Γίνεται σαφές επομένως τόσο από τη συζήτηση της ερώτησης στη Βουλή όσο και από τις απαντήσεις των φορέων ότι προκύπτουν νέα ερωτήματα για τον υπό εξέλιξη διαγωνισμό, ενώ παράλληλα δεν έχουν προσκομιστεί και τα έγγραφα που ζητήθηκαν με την ερώτηση 1132-234/27-10-2020, ενώ παράλληλα, μετά τη διακήρυξη του διαγωνισμού η Περιφέρεια Αττικής και ο ΕΔΣΝΑ καλούν τους Δήμους να υπογράψουν Προγραμματικές Συμβάσεις 10-ετούς διάρκειας για τη διάθεση του εξοπλισμού.

Από τα παραπάνω προκύπτει προχειρότητα, ασάφεια και αδιαφάνεια ενός διαγωνισμού, που πραγματοποιήθηκε χωρίς μελέτη των αναγκών των ΟΤΑ, χωρίς ενημέρωσή τους, με άδηλους πόρους και αδιαφανείς όρους, όπως η

προαίρεση διπλασιασμού του χρόνου και του φυσικού αντικειμένου, με τη λογική «βλέποντας και κάνοντας». Οι αρμόδιοι τρέχουν, κατόπιν εορτής, να βρουν τρόπο διάθεσης του εξοπλισμού, ζητώντας την κάλυψη και δέσμευση των Δήμων, οι οποίοι μέσω της Προγραμματικής Σύμβασης, θα παραλάβουν εξοπλισμό για τον οποίο δεν έχουν διατυπώσει άποψη και που ενδεχομένως δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους.

Στο πλαίσιο αυτό προκύπτει δυσaréσκεια Δημάρχων Αττικής περί του διαγωνισμού, καθώς ο Δήμαρχος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης έκανε λόγο για αδιαφάνεια στους όρους προκήρυξης του διαγωνισμού για τη σχετική προμήθεια.

Γίνεται σαφές ότι ο διαγωνισμός πρέπει να ακυρωθεί άμεσα, και να υπάρξει πλήρης ενημέρωση όλων των ΟΤΑ της χώρας για τα εγκεκριμένα επιχειρησιακά σχέδια των Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, την παροχή εξοπλισμού μέσω αυτών, παράλληλα με πλήρη αποτύπωση των αναγκών των Δήμων της Αττικής.

Η διαλογή στην πηγή και η ανακύκλωση στη χώρα μας χρειάζονται σχεδιασμό με βάση τις πραγματικές ανάγκες, χωρίς τη σπατάλη πολύτιμων πόρων σε αδιαφανείς και πρόχειρους πειραματισμούς της διοίκησης του ΕΔΣΝΑ, της Περιφέρειας Αττικής, αλλά και το συνολικό επιτελικό αλαλούμ που επικρατεί στο χώρο της ανακύκλωσης με ευθύνη των Υπουργείων Εσωτερικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Επειδή οι πόροι των ΟΤΑ και των φορέων αυτών πρέπει να αξιοποιούνται και να χρησιμοποιούνται προς όφελος των φορέων της αυτοδιοίκησης και των δημοτών

Επειδή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης οφείλουν να διασφαλίζουν τη διάφανη αξιοποίηση των εθνικών πόρων και των πόρων των ΣΕΔ και την επίτευξη των στόχων εναλλακτικής διαχείρισης της χώρας στα απόβλητα υλικών συσκευασίας και της ανακύκλωσης.

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

- 1. Εφόσον το ΥΠΕΝ και ο ΕΟΑΝ, δηλώνουν αναρμόδιοι και μη ενημερωμένοι για τον παρόν διαγωνισμό που αφορά την προμήθεια εξοπλισμού για την υλοποίηση Προγραμμάτων Διαλογής στην Πηγή (ΔσΠ) Αποβλήτων και αποδεικνύεται ότι τμήματα των Ομάδων εξοπλισμού που περιγράφονται στο διαγωνισμό αφορούν σε υποχρεώσεις των ΣΕΔ, τι ενέργειες πρόκειται να αναληφθούν;**
- 2. Εφόσον το ΥΠΕΝ και ο ΕΟΑΝ, ως αποκλειστικά αρμόδιοι φορείς για θέματα απορριμμάτων και ανακύκλωσης, δεν έχουν δώσει έγκριση και γνώμη για αυτό το διαγωνισμό, ποια είναι η θέση και οι επόμενες ενέργειες του ΥΠΕΣ και τι παρέμβαση θα κάνει προς τον ΕΔΣΝΑ ή**

άλλες αρμόδιες αρχές ελέγχου εφόσον προκύπτει ότι στο φυσικό αντικείμενο και στο χρονοδιάγραμμα του διαγωνισμού υπάρχουν στοιχεία αδιαφάνειας και όροι αθέμιτου ανταγωνισμού αλλά και εξοπλισμός εναλλακτικής διαχείρισης που οφείλει να καλύπτεται από τα ΣΕΔ;

3. Έχει διερευνήσει το ΥΠΕΝ και το ΥΠΕΣ αν τελικά το φυσικό αντικείμενο και ο προϋπολογισμός της σύμβασης διαμορφώθηκε σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις των Δήμων Αττικής; Σε ποια συγκεκριμένα ΤΟΣΔΑ Δήμων στηρίχθηκε ο διαγωνισμός του ΕΔΣΝΑ;
4. Σε περίπτωση που ο διαγωνισμός διαμορφώθηκε σε συνάρτηση με τα αναρτημένα και υφιστάμενα ΤΟΣΔΑ και τις απαιτήσεις/ανάγκες των δήμων Αττικής γιατί επιλέχθηκε η συγκεκριμένη μέθοδος προκήρυξης, και μάλιστα με δυνατότητα διπλασιασμού του φυσικού αντικειμένου; Υπήρχε τελικά συνεργασία με τους ΟΤΑ και συλλογής αναγκών/αιτημάτων; Δεν ήταν επαρκώς σαφείς οι απαιτήσεις των Δήμων με αποτέλεσμα να κριθεί σκόπιμο η προμήθεια όλου ή μέρους του εξοπλισμού να αποφασιστεί στο μέλλον;
5. Εφόσον και αν υπήρχε συνεργασία με τους ΟΤΑ κατά τη σύνταξη των μελετών και της διακήρυξης της προμήθειας για ποιο λόγο στάλθηκε εκ των υστέρων, αιφνιδιαστικά και πιεστικά, σχέδιο προγραμματικής σύμβασης για να δεσμεύσει τη συνεργασία των ΟΤΑ Αττικής, σε αδιαφανή και πρόχειρα πειράματα της διοίκησης του ΕΔΣΝΑ, τα οποία χρησιμοποιούν πόρους των ίδιων των ΟΤΑ;
6. Εφόσον η διακήρυξη αναφέρει ρητά ότι σε περίπτωση άσκησης δικαιώματος προαίρεσης παρέχεται η δυνατότητα προσαύξησης του οικονομικού αντικειμένου σε ποσοστό έως 100% της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ανά ομάδα για ποιο λόγω ο ΕΔΣΝΑ αναφέρει στην απάντηση του ότι η άσκηση του δικαιώματος προαίρεσης, αναφέρεται στη διάρκεια και όχι στην αξία;
7. Τελικά ποια θα είναι η πηγή χρηματοδότησης όταν η διακήρυξη αναφέρει ιδίους πόρους και ο Πρόεδρος του ΕΟΑΝ ανέφερε ότι δεν θα υπάρξει καμία επιβάρυνση για τους δήμους καθώς πρόκειται για χρηματοδότηση από ΕΣΠΑ; Υπάρχει απόφαση ένταξης στο ΕΣΠΑ με βάση τα λεγόμενα του Προέδρου του ΕΟΑΝ, ιδιαίτερα όταν το ΕΣΠΑ/ΥΜΕΠΕΡΑΑ έχει ήδη εκδώσει προσκλήσεις και έχουν ενταχθεί έργα δήμων της Περιφέρειας, για τη διαχείριση βιοαποβλήτων, τη δημιουργία Πράσινων Σημείων, Γωνιών Ανακύκλωσης και Κινητών Πράσινων Σημείων;
8. Εφόσον ο ΕΔΣΝΑ αναφέρει ρητά ότι ο δημοπρατούμενος εξοπλισμός δεν αφορά σε ανακύκλωση υλικών των ΣΕΔ αλλά ανακυκλώσιμα υλικά των οποίων η Διαλογή στην Πηγή δεν χρηματοδοτείται, σε τι είδους υλικά αναφέρεται συγκεκριμένα ώστε να συλλέγονται από τον προτεινόμενο εξοπλισμό, π.χ. της Ομάδας Ε που έχει συγκεκριμένες

προδιαγραφές και προσομοιάζει σε εξοπλισμό ανακύκλωσης συσκευασιών;

Παρακαλούμε να κατατεθούν προς ενημέρωση της Βουλής και των πολιτών τα ακόλουθα έγγραφα:

α) τυχόν αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετιζόμενες με το διαγωνισμό του ΕΔΣΝΑ, και

β) η μελέτη συνδυαστικής έρευνας αγοράς σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις των Δήμων της Αττικής του ΕΔΣΝΑ (πέραν της αναρτημένης με το διαγωνισμό τεχνικής έκθεσης) από την οποία προκύπτουν οι ανάγκες των ΟΤΑ σε βάθος χρόνου, ο σχεδιασμός της ΔσΠ και η τεchnοοικονομική αξιολόγηση του δημοπρατούμενου εξοπλισμού καθώς και τα όλα τα στοιχεία και δεδομένα που λήφθηκαν υπόψη για τη διαμόρφωση της τιμής μονάδας και του συνολικού τιμήματος για κάθε ομάδα εξοπλισμού.

Οι ερωτώντες και αιτούντες βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Ζαχαριάδης Κώστας

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος - Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Βέττα Καλλιόπη

Γιαννούλης Χρήστος

Γκαρά Αναστασία (Νατάσα)

Γκιόλας Γιάννης

Δραγασάκης Γιάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νίκος

Θραψανιώτης Εμμανουήλ

Καλαματιανός Διονύσιος - Χαράλαμπος

Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)

Κάτσης Μάριος

Λάππας Σπυρίδων

Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Σπίρτζης Χρήστος
Συρμαλένιος Νίκος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φίλης Νίκος
Χαρίτου Δημήτριος (Τάκης)
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία